Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0309

Uporaba določb Pogodbe v zvezi z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti ter vloga nacionalnih parlamentov v zakonodajnem postopku EU

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 27. novembra 2025 o uporabi določb Pogodbe v zvezi z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti ter vlogi nacionalnih parlamentov v zakonodajnem postopku EU (2025/2042(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU), zlasti člena 5 o prenosu pristojnosti, subsidiarnosti in sorazmernosti, člena 10(1) o predstavniški demokraciji, člena 10(2) o zastopanosti državljanov EU, člena 10(3) o pravici do sodelovanja v demokratičnem življenju Unije, člena 11 o participativni demokraciji in člena 12 o vlogi nacionalnih parlamentov,

– ob upoštevanju Protokola št. 1 k PEU in Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU) o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji[1] ter Protokola št. 2 k PEU in PDEU o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti[2],

– ob upoštevanju členov 2–6, 15 in 122 PDEU,

– ob upoštevanju svojih resolucij z dne 7. maja 2009 o odnosih med Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti v skladu z Lizbonsko pogodbo[3], z dne 16. aprila 2014 o odnosih med Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti[4], z dne 19. aprila 2018 o izvajanju določb Pogodbe, ki zadevajo nacionalne parlamente[5], in z

---

1 UL C 202, 7.6.2016, str. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
2 UL C 115, 9.5.2008, str. 206.
3 UL C 212 E, 5.8.2010, str. 94.
4 UL C 443, 22.12.2017, str. 40.
5 UL C 390, 18.11.2019, str. 121.

dne 17. januarja 2024 o izvajanju določb Pogodbe, ki zadevajo nacionalne parlamente[6],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 22. novembra 2023 o predlogih Evropskega parlamenta za spremembo Pogodb[7], zlasti predlaganih sprememb v zvezi z načelom subsidiarnosti in Protokolom št. 2,

– ob upoštevanju poročila Maria Draghija z dne 9. septembra 2024 z naslovom *The future of European competitiveness* (Prihodnost evropske konkurenčnosti)[8] (v nadaljevanju: Draghijevo poročilo),

– ob upoštevanju letnih poročil Komisije o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter odnosih z nacionalnimi parlamenti,

– ob upoštevanju končnega poročila projektne skupine za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“ z dne 10. julija 2018[9],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. oktobra 2018 z naslovom Načeli subsidiarnosti in sorazmernosti: krepitev njune vloge pri oblikovanju politik EU (COM(2018)0703),

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za ustavne zadeve (A10-0224/2025),

A. ker načelo subsidiarnosti iz člena 5(3) PEU zagotavlja, da: „Unija deluje na področjih, ki niso v njeni izključni pristojnosti, le če in kolikor države članice ciljev predlaganih ukrepov ne morejo zadovoljivo doseči na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni, temveč se zaradi obsega ali učinkov predlaganih ukrepov lažje dosežejo na ravni Unije“ ker to načelo varuje ravnovesje moči v EU; ker v skladu z načelom sorazmernosti iz člena 5(4) PEU ukrepi Unije vsebinsko in formalno ne smejo presegati tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev Pogodb;

B. ker je uporaba načel subsidiarnosti in sorazmernosti bistvena za zagotavljanje demokratične legitimnosti ter regulativnega učinka in učinkovitosti EU; ker je bistveno, da EU spoštuje raznolikost svojih

---

6 UL C, C/2024/5714, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.

7 UL C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.

8 Draghi, M., *The future of European Competitiveness* (Prihodnost evropske konkurenčnosti), Evropska komisija, 9. september 2024, https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en#paragraph_47059.

9 https://commission.europa.eu/document/download/8530a17b-e2b8-4cd4-a68d-597767cfbad7_en?filename=report-task-force-subsidiarity-proportionality-and-doing-less-more-efficiently_en.pdf.

držav članic ter ne nalaga nepotrebnih regulativnih bremen državam članicam in njihovim pravnim subjektom;

C. ker so v členih 2–6 PDEU jasno razmejene izključne, deljene in podporne pristojnosti EU;

D. ker sta bili načeli subsidiarnosti in sorazmernosti prvič izrecno omenjeni v Maastrichtski pogodbi, da bi se naraščajoče pristojnosti Evropske unije uravnotežile s suverenostjo držav članic; ker je bila vloga nacionalnih parlamentov okrepljena z vzpostavitvijo sistema zgodnjega opozarjanja v Protokolu št. 2 k Pogodbama, ki je bil dodan z Lizbonsko pogodbo;

E. ker je bilo od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe leta 2009 predloženih 577 analiz subsidiarnosti in obrazloženih mnenj nacionalnih parlamentov, 3803 prispevki nacionalnih parlamentov, trije rumeni kartoni in noben oranžni karton;

F. ker si mora v skladu z načeli, zapisanimi v Lizbonski pogodbi, zlasti v Protokolu št. 2 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, celoten institucionalni okvir EU dosledno in vztrajno prizadevati za dejavno sodelovanje nacionalnih parlamentov v evropskem postopku odločanja; ker bi bilo treba okrepiti mehanizma rumenega in oranžnega kartona, kot sta določena v Lizbonski pogodbi, ter razmisliti o dodatnem povečanju njune učinkovitosti;

G. ker je le prvi od treh postopkov rumenega kartona privedel do umika predloga uredbe[10], medtem ko se je na podlagi drugega 20 držav članic odločilo za okrepljeno sodelovanje namesto soglasnega izvajanja[11], tretji pa ni imel učinka, pri čemer so parlamenti 11 držav članic predložili 14 obrazloženih mnenj[12];

H. ker sta bila na podlagi sistema zgodnjega opozarjanja sprožena le dva postopka pred Sodiščem Evropske unije za oceno pravilne uporabe načel subsidiarnosti in sorazmernosti; ker je Sodišče Evropske unije v obeh primerih odločilo, da načeli subsidiarnosti in sorazmernosti nista bili kršeni;

I. ker lahko Komisija in sozakonodajalca s strogim upoštevanjem načel subsidiarnosti in sorazmernosti pripomorejo k zmanjšanju

---

10 Predlog uredbe Sveta z dne 21. marca 2012 o uveljavljanju pravice do kolektivnih ukrepov v okviru svobode ustanavljanja in svobode opravljanja storitev (COM(2012)0130).

11 Vzpostavitev Evropskega javnega tožilstva: postopek rumenega kartona je bil sprožen leta 2013, okrepljeno sodelovanje pa je bilo sprejeto v členu 86 PDEU leta 2017.

12 Direktiva (EU) 2018/957 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o spremembi Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev (UL L 173, 9.7.2018, str. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/957/oj).

regulativnih bremen in prispevajo k učinkovitejšemu postopku sprejemanja zakonodaje;

J. ker obstaja uveljavljena praksa parlamentarne razsežnosti vsakega šestmesečnega predsedstva Sveta Evropske unije, v okviru katere nacionalni parlamenti skupaj z Evropskim parlamentom sodelujejo na številnih medparlamentarnih konferencah o različnih temah;

K. ker so nacionalni parlamenti vključeni v zakonodajni postopek EU tako na podlagi posebnih določb Protokola št. 2 k PDEU kot tudi z izvajanjem demokratičnega nadzora nad svojimi nacionalnimi vladami, ki zastopajo interese držav članic v Svetu;

L. ker naj bi se člen 122 PDEU uporabljal le v izjemnih in kriznih razmerah in se ne bi smel zlorabljati za izogibanje drugim postopkom, določenim v Pogodbah, zlasti ker bi to izključilo sodelovanje Parlamenta in bi lahko zato oslabilo zaupanje javnosti;

M. ker bi morali nadzor nad Komisijo kot izvršilnim organom EU izvajati tako Evropski parlament kot nacionalni parlamenti;

1. ponovno potrjuje temeljni pomen, ki ga imata načeli subsidiarnosti in sorazmernosti za pravni in institucionalni okvir EU; opozarja, da bi morali biti načeli subsidiarnosti in sorazmernosti bistvena elementa pristopa Komisije k boljšemu pravnemu urejanju, ki temelji na treh temeljnih postopkih, in sicer na ocenjevanju, oceni učinka in posvetovanju z deležniki; ponovno poudarja, da sta ti načeli bistveni za zaščito delitve pristojnosti in zagotavljanje, da so ukrepi EU potrebni in ustrezni;

2. poudarja, da načelo subsidiarnosti temelji na zagotovitvi, da bi bilo treba odločitve sprejemati čim bližje državljanom Unije, pri čemer se ohranja sposobnost držav članic, da sprejemajo odločitve in ukrepe, EU pa je pooblaščena, da posreduje, kadar države članice ne morejo zadovoljivo doseči ciljev ukrepa, ki se zaradi obsega in učinkov predlaganega ukrepa lahko bolje dosežejo na ravni Unije, pri čemer je glavni cilj povečati učinkovitost in se bolj približati državljanom Unije;

3. opozarja, da v skladu z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti ukrepi, ki jih sprejmejo institucije EU, ne smejo presegati tistega, kar je primerno in potrebno doseganje legitimnih ciljev zakonodaje EU;

4. poudarja, da koncept „aktivne subsidiarnosti“, ki ga je razvila projektna skupina za subsidiarnost in sorazmernost z vodilom „storiti manj, a učinkoviteje“ (v nadaljnjem besedilu: projektna skupina), temelji na konstruktivnem sodelovanju med vsemi ravnmi upravljanja v vseh fazah življenjskega cikla zakonodaje EU v korist državljanov EU;

Vloga Komisije

5. poziva Komisijo, naj pri predlaganju zakonodaje, ki spada v deljene pristojnosti, ravna s potrebno skrbnostjo in diskretnostjo; poziva Komisijo, naj jasno in natančno opredeli pravno podlago za ukrepanje EU ter pri tem zagotovi polno spoštovanje pristojnosti držav članic in ustrezno uporabo pravnih temeljev; poudarja, da si mora celoten institucionalni okvir EU dosledno in vztrajno prizadevati za dejavno sodelovanje nacionalnih parlamentov v evropskem postopku odločanja;

6. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Komisija kot pravno podlago za uporabo 800 milijard EUR za načrt ReArm Europe/instrument Pripravljenost 2030 izbrala člen 122 PDEU; poziva Komisijo, naj revidira pravno podlago te pobude; poziva Komisijo, naj v vseh prihodnjih predlogih člen 122 PDEU razlaga v skladu z njegovim prvotnim namenom, in sicer kot izredno rešitev za obvladovanje krize, in v duhu načela subsidiarnosti;

7. poudarja, da mora biti vsaka zakonodajna pobuda Komisije, ki spada v deljene pristojnosti, strogo utemeljena s temeljito predhodno oceno učinka, ki izmerljivo in utemeljeno pokaže potrebo po učinkovitem ukrepanju in izbiri instrumentov; zahteva, naj Komisija s primerjalno analizo med državami članicami izrecno utemelji, da harmonizacija zakonodaje na ravni EU prinaša znatno dodano vrednost in ne pomeni prikrite razširitve pristojnosti; opozarja na namero Komisije, izraženo v njenem sporočilu iz leta 2018, da bo v smernice za boljše pravno urejanje vključila ocenjevalno lestvico in jo uporabila kot del ocen učinka, vrednotenj in obrazložitvenih memorandumov, ki so priloženi njenim zakonodajnim predlogom; obžaluje, da se to doslej v praksi ni uresničilo; v zvezi s tem pozdravlja preglednico o subsidiarnosti, ki jo je razvil Evropski odbor regij, in spodbuja Komisijo, naj jo uporabi kot podlago za svoje ocene subsidiarnosti; vztraja, da je potreben strožji nadzor nad uporabo členov 122 in 352 PDEU kot pravne podlage, ter poziva k okrepitvi predhodnega posvetovanja z nacionalnimi in regionalnimi parlamenti z zakonodajnimi pooblastili pred predlaganjem zakonodaje na ravni EU;

8. je seznanjen s pomisleki, ki jih je soglasno izrazil odbor za evropske zadeve[13] francoskega senata glede šibke pravne podlage za nekatere zakonodajne pobude EU, vse pogostejšega dajanja prednosti uredbam pred direktivami in pretirane uporabe izvedbenih ali delegiranih aktov;

9. opozarja, da mora Komisija v skladu s členom 5 Protokola št. 2 k Pogodbama podrobno preučiti, ali je upoštevala načeli subsidiarnosti

---

13 *Le Sénat, Commission des affaires européenes, Dérive normative de l'Union européenne – Rapport d'information n° 190 (2024–2025)* (Senat, Odbor za evropske zadeve, informativno poročilo o spreminjanju zakonodaje Evropske unije št. 190 (2024–2025), 4. december 2024.

in sorazmernosti; poziva Komisijo, naj pri pripravi zakonodajnih predlogov skupaj z Evropskim parlamentom bolj sistematično analizira subsidiarnost in sorazmernost; opozarja, da so analize subsidiarnosti bistvene za dobro upravljanje in ne smejo biti omejene na golo formalnost; poziva k večji preglednosti pri uporabi teh načel, pri čemer morajo biti v vsakem zakonodajnem predlogu navedene podrobne utemeljitve za poseg EU, dodana vrednost ukrepa in sorazmernost ukrepov glede na cilje;

10. ugotavlja, da bi bilo treba odzive Komisije na obrazložena mnenja skrbno preučiti, tudi kadar jih ne podpira veliko število nacionalnih parlamentov; poudarja, kako pomembne so posebne okoliščine v posameznih državah članicah ter upoštevanje raznolikosti pravnih tradicij in regionalnih razlik po EU; izraža zaskrbljenost, ker ni videti, da bi Komisija bistveno spreminjala svoje predloge na podlagi obrazloženih mnenj, ki jih predložijo nacionalni parlamenti;

11. poudarja, da lahko izvajanje nove zakonodaje EU pomeni zelo visoke stroške za občine, zlasti na oddaljenih ali redko poseljenih območjih; meni, da morajo imeti občine na voljo zadostna finančna sredstva za izvajanje prava EU, da bi lahko upoštevale nove zakonodajne norme EU; poudarja, da bi morala ta finančna sredstva ustrezati stroškom izvajanja, ki jih imajo občine;

12. poudarja, da so nacionalni parlamenti redko uporabili postopek rumenega ali oranžnega kartona; poudarja, da to ni zaradi nezainteresiranosti nacionalnih parlamentov; ugotavlja, da obstaja več možnih pojasnil za omejeno uporabo postopka rumenega kartona, vključno s pomanjkanjem preglednosti pri pripravi zakonodaje EU, pomanjkanjem znanja o zakonodajnem postopku EU in časovnimi omejitvami; meni, da parlamenti, ki ne uporabljajo tega instrumenta, otežujejo doseganje zahtevanega praga; priznava, da je sedanji postopek prezapleten in da bi ga bilo mogoče izboljšati; v zvezi s tem opozarja na svoje prejšnje predloge za podaljšanje roka za postopke rumenega kartona na 12 tednov in za širši razmislek o možnosti nadgradnje sistema zgodnjega opozarjanja na orodje, ki bi nacionalnim parlamentom omogočalo oblikovanje politik EU; v zvezi s tem opozarja na svojo najnovejšo resolucijo o izvajanju določb Pogodbe o nacionalnih parlamentih, v kateri je države članice pozval, naj nacionalnim parlamentom zagotovijo dovolj sredstev za izvajanje njihove ustavne naloge nadzora, in priporočil, naj nacionalni parlamenti učinkoviteje uporabljajo platformo za medparlamentarno izmenjavo informacij o EU (v nadaljnjem besedilu: IPEX) in vključijo svoje regionalne parlamente v vzpostavitev delovanja mehanizma zgodnjega opozarjanja;

13. pozdravlja vzpostavitev neformalnih postopkov za izboljšanje usklajevanja med Komisijo, Evropskim parlamentom in nacionalnimi parlamenti, kot so politični dialog, dialog s poročevalci in spletišče *National Parliament opinions and Commissions replies* (Mnenja

nacionalnih parlamentov in odgovori Komisije)[14]; poziva Komisijo, naj preuči možnosti za nadaljnje izboljšanje posvetovanja z nacionalnimi parlamenti o pomislekih glede spoštovanja subsidiarnosti, na primer z vzpostavitvijo „enotnega vozlišča za subsidiarnost“ na podlagi platforme IPEX, kjer bodo zbrani in prosto dostopni obrazložena mnenja in na primer prispevki, mnenja Evropskega odbora regij, odgovori Komisije, resolucije Evropskega parlamenta itd.; meni, da bi bilo enotno vozlišče za subsidiarnost primeren prostor, kjer bi države članice lahko zahtevale, da Komisija predlaga podporno ali usklajevalno zakonodajo na področju, ki je v izključni pristojnosti držav članic;

14. pozdravlja nedavna prizadevanja Komisije za razširitev in izboljšanje preglednice o subsidiarnosti v okviru predhodne ocene učinka zakonodaje EU z uporabo nabora orodij za boljše pravno urejanje; poziva Komisijo, naj pregled subsidiarnosti še bolj vključi v svoj politični cikel, med drugim z razširitvijo ocene subsidiarnosti po medinstitucionalnih pogajanjih, če je to potrebno zaradi nastalih sprememb;

15. je seznanjen s pomisleki glede tega, da je sodelovanje Komisije z nacionalnimi parlamenti omejeno in poteka prepozno v zakonodajnem postopku, kar omejuje možnost nacionalnih parlamentov, da bi vplivali na zakonodajne predloge; poziva Komisijo, naj nacionalne parlamente povabi k sodelovanju v zgodnejši fazi, natančneje med posvetovanji;

16. meni, da je formalni in neformalni medparlamentarni dialog v zgodnejši fazi zakonodajnega postopka ključnega pomena za pravilen prenos načela subsidiarnosti; ugotavlja, da bi lahko to potekalo v obliki mesečnih ali četrtletnih srečanj med poslanci Evropskega parlamenta in nacionalnimi poslanci v duhu člena 9 Protokola št. 1;

17. poziva Komisijo, naj vedno skrbno preuči, ali bi bilo večje usklajevanje z nacionalnimi organi na določenih področjih boljša rešitev od ustanavljanja novih nadnacionalnih agencij;

18. poudarja, da imajo parlamenti ključno vlogo v središču demokracije in da je treba spoštovati jasno delitev pristojnosti med različnimi ravnmi evropske liberalne demokracije, in sicer lokalno, regionalno, nacionalno in evropsko, v skladu z načelom subsidiarnosti, kot je določeno v členu 5 PEU, da bi zagotovili demokratično legitimnost in učinkovit postopek odločanja ter okrepili zaupanje in sodelovanje med parlamenti na različnih ravneh;

19. poziva Komisijo, naj bolj upošteva mnenja Evropskega odbora regij prek mreže za spremljanje subsidiarnosti, ki je bila vzpostavljena za lažjo izmenjavo informacij med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter

---

14 https://national-parliaments-opinions.ec.europa.eu/home.

EU v zvezi z različnimi zakonodajnimi predlogi, ki bodo po sprejetju neposredno vplivali na te organe in politike v njihovi pristojnosti;

Vloga nacionalnih parlamentov

20. poudarja, da imajo nacionalni parlamenti osrednjo vlogo pri skladnosti EU z načelom subsidiarnosti in da bo zakonodajni postopek povečal veljavnost in demokratično legitimnost EU in njenih zakonodajnih pobud; poudarja, da je treba zakonodajo EU nenehno pregledovati in da morajo nacionalni parlamenti dejavneje sodelovati z mehanizmi, predvidenimi v Pogodbah, vključno s postopkoma rumenega in oranžnega kartona; spodbuja nacionalne parlamente, naj okrepijo svoje zmogljivosti za učinkovito pregledovanje in izpodbijanje ukrepov EU na podlagi načel subsidiarnosti in sorazmernosti, pri čemer naj izvajajo strožji in pravočasnejši nadzor nad zakonodajnimi predlogi ter poskrbijo, da bodo zakonodajne pobude EU upoštevale ravnovesje in delitev pristojnosti med EU in njenimi državami članicami;

21. opozarja, da nacionalni parlamenti izvajajo demokratični nadzor nad svojimi nacionalnimi vladami, ki zastopajo interese držav članic v Svetu; poudarja, da nekatere države članice zagotavljajo dejavnejše sodelovanje svojih nacionalnih in/ali regionalnih parlamentov v evropskem zakonodajnem postopku, na primer z izvajanjem parlamentarnega pridržka; spodbuja vse države članice, naj izvajajo ukrepe, ki zagotavljajo dejavnejše sodelovanje nacionalnih parlamentov pri oblikovanju njihovih nacionalnih stališč, da bi okrepile demokratično legitimnost posvetovanj v Svetu;

22. pozdravlja prispevke s plenarne seje 72. zasedanja Konference odborov parlamentov za zadeve Unije (COSAC)[15], v katerih je bila priporočena okrepitev pregleda subsidiarnosti, ki ga izvajajo nacionalni parlamenti, s podaljšanjem osemtedenskega roka za predložitev mnenj na deset tednov in z znižanjem praga za sprožitev rumenega kartona na eno četrtino oddanih glasov;

23. poziva, naj se okrepi vloga nacionalnih parlamentov v EU, in sicer z izboljšanjem preglednosti, dialoga in mehanizmov sodelovanja med nacionalnimi parlamenti in Komisijo; poudarja, da nacionalni parlamenti sicer nimajo neposrednih formalnih pooblastil nad Komisijo, podobnih tistim, ki jih ima Evropski parlament, vendar je treba okrepiti njihov politični vpliv, da se zagotovita večja preglednost in učinkovitost dejanj Komisije;

24. meni, da bi morali nacionalni parlamenti dobiti pozitivnejšo in bolj proaktivno vlogo, na primer z uvedbo zelenega kartona, za katerega bi bili pragovi nižji; nadalje poziva, naj se v okviru naslednje revizije

---

15 https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/download/file/8a8629a8930500d90193061cc8e70006/LXXII%20COSAC%20Contribution%20EN.pdf.

Pogodb sedanji osemtedenski rok za predložitev obrazloženih mnenj nacionalnih parlamentov v skladu s členom 4 Protokola št. 1 podaljša na dvanajst tednov; opozarja, da je Komisija že predvidela določeno prožnost pri rokih, saj je dodatno izključila obdobje med 20. decembrom in 10. januarjem;

25. ponovno poudarja, da je treba okrepiti strukturno sodelovanje sozakonodajalcev EU z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi zakonodajalci; poudarja, da so bili v zvezi s tem bistveni evropski parlamentarni teden in medparlamentarne seje odborov; meni, da bi nadaljnji razvoj razširjenega letnega evropskega tedna poslancem Evropskega parlamenta, komisarjem in ministrom vsakokratnega predsedstva Sveta omogočil, da bi vsem nacionalnim oziroma po potrebi regionalnim parlamentom predstavili evropsko agendo in o njej razpravljali skupaj z nacionalnimi in regionalnimi poslanci;

26. predlaga, da bi začeli razpravo o pripravi skupne politične izjave ali okvirnega sporazuma med nacionalnimi in Evropskim parlamentom o organizaciji predlaganega evropskega parlamentarnega tedna ter tako postavili skladnejši okvir sodelovanja na politični, institucionalni in upravni ravni; meni, da bi bilo treba pri predlaganem evropskem parlamentarnem tednu upoštevati izkušnje aktualnih in preteklih forumov, kot so parlamentarni teden konference o evropskem semestru, medparlamentarna konferenca o stabilnosti, gospodarskem usklajevanju in upravljanju v Evropski uniji ter Konferenca o prihodnosti Evrope; poleg tega je prepričan, da bi lahko srečanja med nacionalnimi in evropskimi političnimi družinami in skupinami in znotraj njih v okviru medparlamentarnega sodelovanja EU prinesla dodano vrednost pristne evropske politične razprave;

27. meni, da omejena uporaba postopka rumenega kartona in neučinkovitost postopka oranžnega kartona kažeta, da so izboljšave še vedno mogoče in da imajo le omejen učinek, saj jih ni treba upoštevati v zakonodajnih predlogih Komisije; meni, da je v zvezi s tem mogoče boljše usklajevanje med nacionalnimi parlamenti; poudarja, da bi boljše sodelovanje med nacionalnimi parlamenti in Evropskim parlamentom privedlo do dejavnejšega sodelovanja pri zakonodajnih predlogih EU in da bi sodelovanje prek nacionalnih vlad kot posrednikov privedlo do okrepljene vloge nacionalnih parlamentov pri oblikovanju zakonodaje EU;

28. poudarja pomembno vlogo regionalnih in lokalnih skupnosti ter poziva Komisijo, naj preuči načine za boljše vključevanje njihovega prispevka v zakonodajne predloge in ocenjevanje veljavne zakonodaje EU; v zvezi s tem meni, da bi morala Komisija olajšati organizacijo javnih posvetovanj na lokalni in regionalni ravni, da se povečata in sodelovanje državljanov pri oblikovanju politik EU;

29. spodbuja institucije EU in regionalne parlamente, ki imajo zakonodajna pooblastila, k dejavnejšemu udejstvovanju in neposrednemu medsebojnemu sodelovanju, pri čemer je treba v celoti spoštovati vlogo in pristojnosti nacionalnih parlamentov; poziva nacionalne parlamente, naj v svoja končna obrazložena mnenja, ki se pošljejo predsednici Parlamenta, predsedniku Sveta in predsednici Komisije, vključujejo obrazložena mnenja regionalnih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili, kadar obravnavana tema vpliva na izključne regionalne pristojnosti; ponovno potrjuje, da člen 12 PEU in Protokol št. 1 dajeta nacionalnim parlamentom pravico, da prejemajo informacije neposredno od institucij EU; predlaga, naj se pravica do obveščenosti razširi tudi na regionalne parlamente z zakonodajnimi pooblastili;

30. poziva Komisijo, naj v skladu s priporočili iz Draghijevega poročila začne preiskavo na evropski ravni, da bi opredelila in analizirala razloge za omejeno izvajanje nadzorne zmogljivosti nacionalnih parlamentov v zvezi s subsidiarnostjo; spodbuja Komisijo, naj uporabi strokovno znanje in izkušnje nacionalnih in regionalnih organov, ki so jih ti pridobili pri prenosu in izvajanju zakonodaje EU;

Vloga Sodišča Evropske unije

31. poudarja, da ima Sodišče Evropske unije ključno vlogo pri uporabi in razlagi načel subsidiarnosti in sorazmernosti v pravnem okviru EU; poudarja, da Sodišče Evropske unije od uvedbe načela subsidiarnosti kot splošnega načela ni izvedlo temeljitega sodnega nadzora v zvezi z njim; ugotavlja, da se generalni pravobranilci v svojih mnenjih premalo ukvarjajo z argumenti glede spoštovanja subsidiarnosti;

32. opozarja, da lahko očitna nepripravljenost Sodišča Evropske unije, da bi izvrševalo načelo subsidiarnosti, odvrne države članice od tega, da bi se sploh obrnile nanj;

33. priporoča, naj Komisija pri posvetovanjih z državami članicami poskrbi, da bodo vlade predložile dokaze o upoštevanju stališč nacionalnih in regionalnih parlamentov z zakonodajnimi pooblastili;

34. priznava zaznano zadržanost Sodišča Evropske unije pri odločnem uveljavljanju subsidiarnosti kot pomembne omejitve zakonodajnih ukrepov EU;

35. poudarja, da je Sodišče Evropske unije pri razlagi zadev, ki so v skupni pristojnosti, prav tako zavezano načelu subsidiarnosti, saj je sodna razlaga zakonodaje enaka pripravi zakonodaje;

36. je seznanjen z razlago Sodišča Evropske unije, da neupoštevanje posebnega položaja ene ali več držav članic pri oceni zakonodajne

pobude ne pomeni kršitve načela sorazmernosti[16]; vztraja, da so posamezne posebnosti držav članic pomembne za pripravo zakonodaje za EU kot celoto;

37. izraža zaskrbljenost zaradi sodbe Sodišča Evropske unije, v skladu s katero neizvedbe ocene učinka ni mogoče šteti za kršitev načela sorazmernosti[17]; poziva Komisijo, naj brez izjeme izvaja ocene učinka in zagotovi, da bo ob spremembi področja uporabe zakonodajnega predloga izvedla novo oceno učinka;

38. poudarja, da je spoštovanje načel subsidiarnosti in sorazmernosti ključno za zaupanje državljanov v EU in njeno zakonodajo ter da bi bilo treba to pri obveščanju o posameznih zakonodajnih pobudah jasneje predstaviti javnosti;

39. ponovno poudarja, da bi morale ocene učinka temeljiti na točnih, objektivnih in celovitih informacijah; zato meni, da je bistveno, da sozakonodajalca EU pridobita mnenja lokalnih in regionalnih organov, ki lahko zagotovijo najbolj natančne informacije o različnih vprašanjih;

40. poziva k izvedbi ankete med nacionalnimi parlamenti, da bi ocenili, kateri dejavniki vplivajo na njihovo uporabo postopka rumenega kartona in kako dojemajo spoštovanje načela subsidiarnosti v postopku odločanja v EU;

41. meni, da je primerno izvesti raziskavo med nacionalnimi zakonodajnimi organi, da bi zbrali njihove povratne informacije o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti; zato predlaga, naj Komisija izvede takšno raziskavo, da bi ugotovila, na katerih področjih in v kakšnem obsegu morajo biti nacionalni zakonodajni organi protagonisti sprememb;

Končne ugotovitve

42. poziva k jasnejši in doslednejši opredelitvi ter uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti ob upoštevanju aktivnega pristopa k subsidiarnosti, ki ga je razvila projektna skupina, da bodo vse institucije EU v zakonodajnem postopku enako razumele ti temeljni načeli; predlaga, da se pred prihodnjo revizijo Pogodb začne razprava o ustanovitvi „sodišča za subsidiarnost“;

43. zahteva, da se odpravijo morebitne vrzeli za večjo preglednost pri pripravi zakonodajnih predlogov v Komisiji, vključno z zgodnejšim

---

16 Sodba Sodišča z dne 18. junija 2015, Republika Estonija/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-508/13, ECLI:EU:C:2015:403.

17 Sodba Sodišča z dne 3. decembra 2019, Češka republika/Evropski parlament in Svet Evropske unije, C-482/17, ECLI:EU:C:2019:1035.

sodelovanjem z nacionalnimi parlamenti, da bodo ustrezno obravnavani pomisleki glede spoštovanja subsidiarnosti;

44. podpira sklepno ugotovitev v Draghijevem poročilu, da bi se morali politika in zakonodajni ukrepi EU osredotočiti na področja, na katerih ima EU resnično večjo dodano vrednost v primerjavi z nacionalnimi ali podnacionalnimi političnimi ukrepi; nadalje poziva institucije EU, naj sprejmejo načelo samoomejevanja pri oblikovanju politike s skrbnejšo izbiro prihodnjih pobud in racionalizacijo veljavne zakonodaje;

45. meni, da bi bilo treba veljavno zakonodajo EU redno ocenjevati z vidika njene sorazmernosti in ustreznosti za sodobne razmere; poudarja, da lahko umetna inteligenca pomaga pri odkrivanju pravnih neskladij ali nesorazmernih učinkov ter s tem olajša skladnost in po potrebi odpravi nesorazmernost;

46. predlaga, naj se vse medparlamentarne dejavnosti, ki jih v okviru Protokola št. 1 Lizbonske pogodbe (vključno s konferenco COSAC, medparlamentarno izmenjavo informacij o EU, Evropskim centrom za parlamentarne raziskave in dokumentacijo itd.) razvijajo nacionalni parlamenti in Evropski parlament, bolje izkoristijo, povežejo in sinergistično združijo za boljšo uporabo načel subsidiarnosti in sorazmernosti;

47. poudarja, da imajo poslanci Evropskega parlamenta, ker jih neposredno izvolijo evropski državljani, pomembna pooblastila za oblikovanje zakonodajnega programa EU; se zavezuje, da bo v skladu s členom 225 PDEU uporabil pravico zakonodajne pobude za predlaganje razveljavitve zakonodaje, da bi se zmanjšalo regulativno breme, ob polnem spoštovanju načel subsidiarnosti in sorazmernosti;

48. ponovno poudarja, da bo spoštovanje načel subsidiarnosti in sorazmernosti omogočilo boljšo pripravo zakonodaje ter zmanjšalo regulativna bremena in birokratske ovire; vztraja, da bi morala Komisija pred predlaganjem zakonodaje oceniti, ali je želeni pozitivni učinek mogoče doseči na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni, in da bi morala v primeru negotovosti glede najprimernejše ravni za ukrepanje veljati izpodbojna domneva v korist nižjih ravni oblasti;

49. poudarja sklepe projektne skupine, da bi se morali Komisija in sozakonodajalca pri svojem delu osredotočiti na učinkovitejše izvajanje, namesto da uvajajo novo ali nenehno spreminjajo veljavno zakonodajo na področjih, kjer je zakonodajni okvir zastarel in/ali je bil pred kratkim bistveno spremenjen;

°

° °

50. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in nacionalnim parlamentom.